

18.09.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DİŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

ORTADOĞU-AFRİKA

İran'dan ABD'ye İsviçre üzerinden nota: Her türlü saldırıya karşılık verilecek... İran'ın yarı resmi haber ajansı ISNA'ya göre, Tahran yönetimi dün, ABD'nin İran'daki diplomatik faaliyetlerini yürüten İsviçre Büyükelçiliği üzerinden Suudi Arabistan'ın milli petrol şirketi Saudi Aramco'ya yönelik saldırıyla ilgili kendisini suçlayan Washington'a protesto notası verdi.

Ruhani'den Suudilere: Hastane, okul ya da pazar yeri vurmadılar ki rahatsız olasınız... İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani, Suudi Arabistan'ın milli petrol şirketi Saudi Aramco'ya ait tesislere düzenlenen saldırıya destek vererek, "Hastane, okul ya da Sana'da bir pazar yerini vurmadılar ki rahatsız olasınız. Sizi uyarmak ve size ders vermek için bir sanayi merkezini vurdular " dedi.

Zarif'ten Trump'a: Sıradan vatandaşlarımıza yönelik savaşı durdurun... İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif, ABD Başkanı Donald Trump'ın İran üzerinde yaptırımların artacağı mesajına yönelik, "ABD'nin İran'daki sıradan vatandaşlara yönelik hedeflediği bu ekonomik terörizm yasadışı, savaşı ve terörü durdurun" ifadelerini kullandı.

İran, Suudi Arabistan'ın suçlamalarına yanıt verdi... İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'nin danışmanı Hüsameddin Aşena Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "(Maliki'nin) basın toplantısı, Suudi Arabistan'ın füze ve insansız hava araçlarının nerede üretildiğini ve nereden fırlatıldığını bilmediğini kanıtladı ve ülkenin hava savunma sisteminin neden onları önleyemediğine açıklık getirmedii" diye yazdı.

Suudi kraliyeti: Aramco saldırısında İran'ın rolüne dair somut kanıt sunacağız... ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun Cidde'ye gidip Suudi Veliaht Prensi Muhammed bin Selman (MbS) ile kafa kafaya vermesi ve Suudi mevkidaşı İbrahim bin Abdülaziz El Assaf ile basın toplantısı düzenlemesi öncesi, Suudi Savunma Bakanlığı şu açıklamayı yaptı:

"Soruşturmanın nihai sonuçlarını açıklayacağız ve Aramco'nun iki tesisini hedef alan terör saldırısına İran rejiminin müdahil olduğunu kanıtlayan maddi deliller ile İran silahlarını sunacağız."

Suudi Arabistan petrol tesislerine yapılan saldırıların detaylarını açıkladı... Savunma Bakanlığı Sözcüsü Turki El Maliki, "Saudi Aramco tesislerine yönelik saldırılarda 18'i İHA ve 7'si seyir füzesi olmak üzere toplam 25 adet İHA ve füze kullanıldı. Hureys yatağına yönelik saldırı, kuzeyden güneye uçan 4 seyir füzesi ile gerçekleştirildi. Bu saldırı kuzeyden gerçekleştirildi ve şüphesiz İran'dan desteklendi. Soruşturmada kullanılan İHA'nın İranlı Delta Wing olduğu anlaşıyor. Suudi Arabistan, Saudi Aramco'nun tesislerine yönelik saldırılarda kullanılan füze ve İHA'ların fırlatılmış olduğu yerin tespit edilmesi amacıyla soruşturmayı sürdürüyor" dedi.

Husiler: Erdoğan'ın açıklaması Yemen'deki gerçek durumu derinden anladığını gösteriyor... Yemen'de Husilerin liderlerinden Muhammed Ali el-Husi, "Türkiye Cumhurbaşkanı'nın açıklaması, gerçek durumu derinden anladığını gösteriyor. O (Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan), gerçekçi olmayan hedefler peşinde koşan ve kaybettikleri savaşta sadece yıkım ve ölüm getiren düşman uzmanların görüşlerinden uzak, doğru bir duruşa sahip" dedi.

Suudi Aramco'yu yeniden vurmakla tehdit eden Husilerden, şimdi de BAE'yi vurma tehdidi... Suudi Arabistan'ın milli petrol şirketi Saudi Aramco'ya ait tesislere cumartesi günü saldırı düzenleyen Husiler, Yemen'de Arap koalisyonunun saldırılarına devam etmesi halinde Birleşik Arap Emirlikleri'ni (BAE) de vurma tehdidinde bulundu.

ABD- GÜNEY AMERİKA

Trump, İran yaptırımlarını artırmaya hazırlanıyor... ABD Başkanı Donald Trump, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "ABD Ticaret Bakanı'na İran'a yönelik yaptırımların önemli miktarda artırılması için az önce talimat verdim" ifadesini kullandı.

Trump'tan İran Mesajı: 'Bir Şey Yapmak Gerekirse Tereddüt Etmeyiz'... Başkan Trump'a geçen aylarda İran'a yönelik bir askeri operasyondan son anda vazgeçmesi soruldu. Trump bunun bir zafiyet değil güç işareti olduğunu savundu ve "Saldırmak kolaydır. Irak'a girmenin sonu ne oldu? Bir şey yapmamız gerekirse, tereddüt etmeden yaparız. Pek çok seçenek var.

Nihai seçenek de var” ifadelerini kullandı. Başkan Trump’a İsrail’de net bir kazananın olmadığı seçim sonuçları da soruldu. Trump İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu ile telefonda görüşmediğini söyledi ve “Ne olacağını göreceğiz” ifadesini kullandı. Netanyahu’nun siyasi geleceği konusundaki sorulara da “Bizim ilişkimiz İsrail’le” yanıtını verdi.

Trump, Ulusal Güvenlik Danışmanlığı'na Robert O'Brien'ı getirdi... ABD Başkanı Donald Trump, görevden aldığı Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton'ın yerine Robert O'Brien'ı getireceğini açıkladı. Twitter hesabından açıklama yapan Trump, "Yeni ulusal güvenlik danışmanımız olarak, şu anda Dışişleri Bakanlığında, Başkanlık Rehine İşleri Özel Temsilciliği görevini gayet başarılı bir şekilde yürüten Robert C. O'Brien'ı getireceğimi duyurmaktan memnuniyet duyuyorum" dedi.

Pompeo'dan Aramco saldırısına ilişkin yorum: 'Savaş nedeni'... Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde gazetecilerin sorularını yanıtlayan ABD Dışişleri Bakanı Pompeo, geçen hafta cumartesi günü sabah saatlerinde Suudi Arabistan devlet petrol şirketi Aramco'ya ait petrol tesislerine düzenlenen ve Husiler tarafından üstlenilen saldırıların 'savaş nedeni' olarak görülebileceğini söyledi.

Pentagon'da Türkiye brifingi: 'Amacımız hem Türkiye'nin güvenlik kaygılarını çözmek hem de DSG'nin güvenliğini sağlamak'... ABD'nin halen DSG'ye silah verip vermediğine ilişkin bir soruya Maier, "DSG'ye faaliyetlere uygun silah ve ekipman sağlamaya devam ediyoruz, ancak bunlar spesifik olarak IŞİD ile mücadeleye yöneliktir." yanıtını verdi. Bu konuda şeffaf olduklarını savunan Maier, sağlanan ekipman ve silahlara ilişkin bilgileri her ay Türkiye ile paylaştıklarını aktardı.

Venezuela'da bir muhalif parti daha hükümetle yapılan anlaşmaya katıldı: Oturup konuşmaktan başka çaremiz yok... Parti Başkanı Javier Bertucci, başkent Caracas'taki Dışişleri Bakanlığı Sarayı Casa Amarilla'da yapılan ve Devlet Başkan Yardımcısı Delcy Rodríguez ile Dışişleri Bakanı Jorge Arreaza'nın da hazır bulunduğu törenle anlaşmayı imzaladı. Javier, törende yaptığı konuşmada, "Ülkeye çok hassas bir dönemden geçtiğimizi açıklamamız gerekiyor. Oturup konuşmaktan başka çaremiz yok. Krize bir çare bulmak zorundayız" ifadesini kullandı.

Venezüella'dan ABD'ye diplomatik ilişkileri yeniden başlatma çağrısı... Venezüella Devlet Başkan Yardımcısı Delcy Rodriguez, başkent Caracas'ta gazetecilere yaptığı açıklamada, ABD'nin Devlet Başkanı Nicolas Maduro hükümetiyle diplomatik bağlarını ve diyalogunu yeniden tesis etmesinin mantıklı bir eylem olacağını belirtti.

KIBRIS-DOĞU AKDENİZ

'Kıbrıs sorunu, siyaseten eşit iki varlık ilişkisiyle çözümlenecek'... Kuzey Kıbrıs Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Burcu, Güney Kıbrıs lideri Nikos Anastasiadis'in, Associated Press (AP) ajansına Kıbrıs meselesiyle ilgili yaptığı açıklamalara yazılı yanıt verdi. Anastasiadis'in AP'ye verdiği demeçte Kıbrıs sorununu bir azınlık-çoğunluk ilişkisi içerisinde tanımlamaya kalkışarak, yanlış tutumunu sürdürdüğünü belirten Burcu, "Kıbrıs sorunu, bir azınlık çoğunluk ilişkisiyle değil; siyaseten eşit iki varlık ilişkisiyle çözümlenecektir. Rum liderliği çok önceden beri bir Birleşmiş Milletler (BM) parametresine dönüşen bu yalın gerçekliğin bir an önce idrakine varmak zorundadır. "Nitekim Bakanlar Kurulu'nda 'bir olumlu oy' ilkesi iki taraf arasında halihazırda varılmış bir mutabakattır. Rum lider, BM kararları ve geçmiş mutabakatlara aykırı davranarak, Kıbrıslı Türklerin siyasi eşitliğini görmezden gelmekte ve uzlaşılara aykırı inkarcı bir tavır sergilemektedir. Bilindiği gibi BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'in Kıbrıs meselesi için görevlendirdiği geçici özel danışmanı Jane Holl Lute'un Cumhurbaşkanımız Mustafa Akıncı ile sürdürdüğü referans kavramlarını oluşturma çabası henüz sonuçlanmış değildir. Kıbrıs Türk tarafı olarak çabamız yapıcı yaklaşımlarla bunu oluşturmaya yöneliktir." Dedi.

Akdeniz'de doğal gaz gerginliği: Kıbrıslı Rumlardan iki şirkete yeni yetki... Adanın Rum kesimini yöneten Kıbrıs Cumhuriyeti, Akdeniz'de doğal gaz arama faaliyetlerinde bulunan Fransa'nın Total ve İtalya'nın Eni şirketlerine bölgedeki başka parsellerde sondaj yapması için de yetki verdi. Enerji Bakanı Giorgos Lakkotrypis, Fransız Total ve İtalyan Eni şirketlerine gerekli izinlerin verildiğini televizyondan açıkladı.

AVRUPA – AB

Almanya Suudilere altı ay daha silah satmayacak... Alman hükümeti, Suudi Arabistan'a silah satışını durduran düzenlemenin süresini bir kez daha uzattı. Gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın İstanbul'daki Suudi Arabistan Başkonsolosluğunda öldürülmesi üzerine hükümet Kasım 2018'de Suudi Arabistan'a silah satışlarının tümüyle durdurmuştu.

Federal hükümet sözcülüğünden yapılan açıklamada, Suudi Arabistan'a silah satışları ile ilgili kısıtlayıcı düzenlemenin 31 Mart 2020 tarihine dek geçerli olacağı bildirildi.

OECD: Türkiye'ye göç eden Suriyelilerin durumları ve ülkedeki yabancı öğrenci sayısı...

Türkiye'nin de üyesi olduğu Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), göçmenler ile ilgili yıllık raporunu yayımladı. 430 sayfalık raporda Türkiye'de 'Geçici koruma altında' 3 milyon 700 bin Suriyeli'nin bulunduğu, bunlardan sadece 140 bin kişinin kalacak yeri olduğu ifade ediliyor. Bir milyon 700 bin Suriyeli göçmenin ise 18 yaşın altında olduğu kaydedildi. Araştırmada Türk vatandaşlarının OECD ülkelerine göç etme oranı ise yüzde 12,5 artarak 74 bine ulaştığı belirtildi. Bu kişilerin yüzde 48,8'inin Almanya'ya göç ettiği, yüzde 8,2'sinin İngiltere'ye, yüzde 6,7'sinin ise Fransa'ya yerleştiği belirtiliyor.

Bulgar vekilden AB Komisyonu'na çağrı: Türkiye'de Volkswagen fabrikası kurulmasına izin vermeyin...

Bulgaristan medyasına konuşan Cambazki, Alman şirketin fabrikasını 'çevreyle ilgili hiçbir mevzuata uymayan ve havayı dilediği gibi kirleten, insan haklarını ihlal eden, gazetecileri tutuklayan ve hapse atan Türkiye'de' inşa etme kararı almak üzere olduğunu belirtti. 1 Kasım'da göreve başlayacak olan AB Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker'e seslenen Cambazki, bu anlaşmanın hayata geçirilmesinin önüne geçilmesini ve Avrupa'nın paralarının İslamlaşma sürecinde bulunan ülkeye gönderilmemesini, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın finanse edilmesinin önüne geçilmesini talep etti.

ASYA

Duterte: Ölümlerini tercih ederim... Filipinler'de 'uyuşturucuyla savaş' adı altında binlerce yargısız infaza imza atan Devlet Başkanı Rodrigo Duterte, yasanın yanlış uygulanması sonucu erken tahliye edilen mahkumların yakalanması için para ödülü açıklarken 'ölülerinin gelmesini tercih edeceğini' söyledi.

Pakistan'dan Modi'ye uçuş izni çıkmadı... Pakistan Dışişleri Bakanı Şah Mahmud Kureyşi yaptığı açıklamada, Hindistan tarafından 20 ve 28 Eylül'de Modi'nin Almanya seyahati için Pakistan hava sahasını kullanma talebi yapıldığını bildirdi. Hindistan'ın hava sahası kullanma talebine olumsuz yanıt verildiğini aktaran Kureyşi, "Keşmir'deki Hindistan'ın uyguladığı baskı ve hak ihlallerini göz önünde bulundurarak talebe olumsuz yanıt verdik." dedi.

Pakistan, Keşmir sorunu çözülene kadar Hindistan ile görüşmeyecek... Pakistan Başbakanı İmran Han, aptığı açıklamada, Cammu Keşmir'in statüsü eski haline getirilene ve sokağa çıkma yasağı kaldırılana kadar Pakistan hükümetinin Hindistan ile görüşmeyeceğini kaydetti. Başbakan Han'ın, ABD'nin New York kentinde düzenlenecek Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'na katılacağı ve buradaki konuşmasında Cammu Keşmir'deki insan hakları ihlallerine değineceği bildirildi.

Afganistan'da hastaneye bombalı araçla saldırı: En az 20 ölü... Afganistan'ın güneyinde bir hastaneye bomba yüklü araçla düzenlenen saldırı sebebiyle en az 20 kişinin yaşamını yitirdiği, 95 kişinin de yaralandığı bildirildi. Söz konusu saldırıyı terör örgütü Taliban üstlendi.

TÜRKİYE

Milli Savunma Bakanı Akar: Fırat'ın doğusunda devriye üsleri kuracağız... Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Fırat'ın doğusunda daimi üs bölgeleri kurulacağını söyledi. Akar, "Kuzey Irak'takilere benzer olabilir. Yeri ve sayısı görüşmeler ilerledikçe netleşecek" dedi. Güvenli bölge konusunda ABD'yi eleştiren Akar, "Gönülsüz yapıyorlar, süreç yavaş gidiyor. Kara devriyeleri safha safha ilerleyecek" bilgisini verdi.

RUSYA

Karmaşık denklem: ABD, Türkiye'yi kendi askeri araçlarını satın almaya çağırarak...

Moskova Devlet Diplomasi Enstitüsü Askeri-Siyasi Araştırmalar Merkezi Direktörü Aleksey Podberyozkin, Washington'un Ankara'yı kendi silahlarını satın alması için birçok çeşitli taktik uygulayacağını söyledi. Podberyozkin, "Bu ABD ve Türkiye arasındaki ilişkilerde yeni bir dönemeç. Dünyanın şu anki düzeninde Hindistan örneğine benzer biçimde bazı ülkelerin, silahların nerede daha kaliteli ve daha ucuz, satın alma koşullarınınsa nerede daha güvenli olduğunu değerlendirerek kendi seçimlerini yapacaklarını düşünüyorum. (Cumhurbaşkanı Recep Tayyip) Erdoğan Rusya'yı seçtiğinde tam da bu noktalara değinmişti. Birincisi bizim Su-35'lerimiz F-35 uçaklarına göre 4-5 kat daha ucuz. İkincisi, bu uçaklar kullanılarak denenmiş olmakla birlikte çok verimli ve güvenilirler" dedi

Rusya, ABD tahvillerine yatırımı kısımaya devam ediyor... ABD'nin yaptırım politikası nedeniyle son dönemde doların ekonomideki payını azaltma çalışmaları yapan Rusya, temmuzda ABD tahvillerine yatırımı 8.5 milyar dolar seviyesine kadar düşürdü.

Rus uzman: Rus H-101 füzelerinin menziline hiçbir rakibi erişemez... Orta Menzilli Nükleer Kuvvetler Anlaşması'ndan (INF) çekilen ABD'nin yeni füze denemesine Rusya'nın karşı koyup koyamayacağı hakkında konuşan JSC Taktik Füze Şirketi (KTRV) Genel Müdürü Boris Obnosov, Rus H-101 füzelerinin menziline hiçbir rakibinin erişemeyeceğini söyledi. Obnosov, Rus imalatçıların taktik füzelerini daha iyi hale getirme imkânı olduğu ancak uluslararası yükümlülüklerden ötürü bunun sınırlandırıldığını açıkladı.

Putin ve Veliaht Prens Selman, Aramco'nun tesislerine yönelik saldırıyı konuştu... Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Suudi Arabistan Veliaht Prensi Muhammed bin Selman ile yaptığı telefon görüşmesinde petrol tesislerini hedef alan saldırıya ilişkin istişarelerde bulundu. Kremlin'den yapılan yazılı açıklamada, Suudi tarafın talebi üzerinde Putin ve Selman'ın bir telefon görüşmesi yaptığı belirtildi. Görüşmede Aramco'nun tesislerine yönelik saldırı ele alınırken Putin, duyduğu rahatsızlığı dile getirerek titiz ve objektif bir soruşturma yapılması gerektiğini vurguladı.

Rus vekil: Suriye ordusunun İdlib'de büyük çapta askeri operasyonu felaket olur, terörle mücadele operasyonu yapılmalı... Facebook hesabından açıklama yapan Leonid Slutskiy, 'son bir yıldır neredeyse tamamen teröristlerin kontrolüne geçen İdlib için kolay bir çözümün olmadığını' ifade etti. Slutskiy, "Bir taraftan Suriye ordusunun büyük çapta bir operasyon gerçekleştirmesi bir insani felakete yol açar. Yeni bir göçmen akışını tetikleyip Türkiye'nin öfkelenmesine neden olur. Ankara yalnızca yeni bir göçmen akışından değil, İdlib'de kalan Türkiye yanlısı Suriyeli muhaliflerin ortadan kaldırılmasından, Beşar Esad'ın Suriye'deki Arap bölgelerinin tamamının üzerinde kontrolü elde etmesinden endişe duyuyor" ifadelerini kullandı.

Rusya Uzay Ajansı Başkanı Rogozin: Türkiye'nin gökmenlerini bekliyoruz... Rusya Federal Uzay Ajansı (Roscosmos) Başkanı Dmitriy Rogozin, Türkiye'nin "uzay güçlerinden" oluşan kısa listede yer almak için gerekli her şeye sahip olduğunu belirterek, "Türkiye'nin uzaya ilgi duymasına büyük saygı duyuyoruz. Türkiye, Rusya'yı bu alanda stratejik ortak olarak tanımlarsa bundan mutluluk duyarız. Türkiye'nin gökmenlerini bekliyoruz" dedi.

Rusya, Sovyetler Birliği'yle 'yasal bağlarını' koparıyor: Anlamını yitiren kanunlar 'giyotine gönderilecek'... Rus hükümeti, Sovyetler Birliği döneminde kanunlaştırılan ve günümüz modern Rusyasının gelişimine ayak bağı olan 'anlamını yitiren' yasalardan kurtulmaya hazırlanıyor. Yürürlükten kaldırılacak olan yasaların listesi, yıl sonuna dek belli olacak.

Jirinovskiy, Rusya'yla birleşmesi gereken iki ülkenin adını verdi... Rusya Liberal Demokrat Partisi lideri Vladimir Jirinovskiy, Belarus ve Ukrayna'nın Rusya'yla birleşmesi durumunda refaha kavuşacağını söyledi. Jirinovskiy, "Rusya ve Belarus'u tek bir devlet içinde birleştirme zamanı çoktan geldi. Gelin önce gümrük ve vergilerden başlayalım. Tek devlet olur olmaz Belarus refaha kavuşacak. Gelin insanlara hareket özgürlüğünü, devasa kaynakların temin ettiği için eurodan daha güçlü olan ortak ruble verelim. Bu, Ukrayna için de geçerli. Zira Rusya tarihsel olarak Büyük Rusya ve Küçük Rusya'dan oluşuyordu. Bunun kökünde Rusya var. Biz eskiden birlikte yaşıyorduk ve şimdi sadece bunu geri getirmemiz lazım" diye konuştu.